

AMANDA
DYKESOVÁ

noc
je tvoja

román

i527.net
vydavatelstvo

O Amande Dykesovej napísali

„Amanda Dykesová, pohybujúc sa medzi súčasnou dobou a začiatkom devätnásteho storočia, napísala strhujúci román s dvomi časovými líniami, sčasti záhadný a dobrodružný, sčasti mýtický a romantický. Je plný kúziel, zázrakov a úžasného štýlu písania. Román *Kto rozsvetuje hviezdy* je strhujúcim klenotom od nadanej autorky.“

— JULIE KLASSENOVÁ,
autorka bestselleru *Stroskotanec* v Cornwall

„Amandin svieži príbeh ma vzal do iných čias, zatiaľ čo jej umne vytvorené scény vo mne zanechali nezabudnuteľné dojmy plné tajomného dosahu viery, nádeje a obzvlášť lásky. Večnej lásky. Dúfam, že sa pri týchto stránkach zdržíte. V starostlivo použitých slovách je ukrytá pozvánka, prostredníctvom ktorej sa autorka delí o svoj vzácny dar vycítiť zázraky.“

ROBIN JONES GUNNOVÁ, autorka bestselleru *Haven Makers Series*
a držiteľka ocenenia Christy Award Winner

„V tomto najnovšom príbehu Amandy Dykesovej sa hviezdy nádherne rozsvetujú. V dvoch dejových líniiach, v súčasnosti aj v minulosti, ide o hľadanie svetla, ktoré čitateľa privádza na poetickú cestu za hľadaním spolupatričnosti a nádeje. V jemnej morskej hmle a mesačnom svetle sa slová na každej stránke knihy *Kto rozsvetuje hviezdy* stávajú neodmysliteľnou súčasťou cesty každého jedného čitateľa a koniec bude vo vás rezonovať ešte dlho po tom, čo otočíte poslednú stranu.“

JAIME JO WRIGHTOVÁ, autorka knihy *On the Cliffs of Foxglove Manor*
a knihy *The House on Foster Hill*, ktorá získala ocenenie Christy Award

„Toto je kniha, o ktorej budú počas celého roka hovoriť všetci – lyrická, rozkošná, plná uboleného srdca, udržaných i odhalených tajomstiev. Tieto postavy, toto mesto a ich príbehy vám preniknú do duše a vy budete chcieť viac. Je to román o nádeji a zmierení, na ktorý nezabudnete po dlhý čas – pravdepodobne naň nezabudnete nikdy.“

SARAH SUNDINOVÁ,
autorka bestsellerov a oceňovanej knihy *When Twilight Breaks*

„Absolútny klenot medzi debutmi! Amanda Dykesová svojou prózou vyrazajúcou dych a podmanivým prostredím utkala na drsnom mainskom pobreží nesmierne pôvabný príbeh. Kniha *Čie sú to vlny* prekračuje všetky hranice a dosahuje najvyšší level krásnej literatúry. Autorka spomalila, aby na ľudskosť nazrela ako na niečo nesmierne skutočné a cenné, nechávajúc čitateľa, aby si túto knihu zaradil medzi klasiku. Je to román, ktorý človeka chytí za srdce, ktorý v každej scéne dýcha nádejou a svetlom. Je rovnako uveriteľný ako nostalgický. Toto je román pre každú vekovú kategóriu.“

JOANNE BISCHOFFOVÁ, držiteľka ocenení Christy
a Carol Award a autorka knihy *The Gold in These Hills*

„Dykesová sa odlišuje svojím úchvatným a nenapodobiteľným štýlom a vo svojom debutovom románe spracúva také nadčasové témy ako spása a večná láska. Nájdite odvahu a nechajte sa uniesť prastarými príbehmi a prímorskými tajomstvami, umne spísanými básnickým štýlom, ktorý sa pružne pohybuje medzi súčasným a historickým časovým rámcom. Romantický, fascinujúci a nesmierne unikátny – Dykesovej zmysel pre vykreslenie prostredia a súzvuku citov nemožno prirovnať takmer k ničomu. Je to knižný svet, ktorý si treba vychutnávať a vracat' sa k nemu zas a znova.“

RACHEL McMILLANOVÁ,
autorka knihy *The London Restoration*

*noc
je tvoja*

noc
je tvoja

Román

AMANDA
DYKESOVÁ

i527.net
vydavateľstvo

Copyright © 2021 by Amanda Dykes

Originally published in English under the title

Yours Is the Night

by Bethany House,

a division of Baker Publishing Group,

Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.

All rights reserved.

Cover image of poppies by Trevor Payne/Trevillion Images

Všetky práva vyhradené. Bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa nesmie byť žiadna časť publikácie reprodukováná, uložená do vyhľadávacieho systému alebo prenášaná v akejkoľvek forme či akýmkoľvek spôsobom – napríklad elektronicky, kopírovaním, nahrávaním. Výnimkou sú krátke citácie recenzií v tlačenej podobe.

Slovenské vydanie:

Copyright © i527.net, s.r.o., 2023

www.i527.net

ISBN 978-80-8249-083-4

Môjmu milovanému Benovi.

„Chlapcovi, ktorý sa narodil v stodole.“

*Je pre mňa nesmiernym darom,
že po tejto ceste môžem ísť spolu s tebou.*

A štyrom miliónom mužov,

ktorí slúžili v Amerických expedičných silách počas veľkej vojny.

*Vaša výprava bola náročnejšia, než si dokážeme predstaviť,
vaše životy mali význam väčší, než dokážeme vysloviť.*

Tento román je fikciou. Mená, postavy, udalosti a dialógy sú výplodom autorkinej fantázie a nemožno ich považovať za reálne. Akákoľvek podobnosť so skutočnými udalosťami alebo osobami, žijúcimi či mŕtvymi, je čisto náhodná.

Tvoj je deň,
tvoja je i noc...

Žalm 74, 16. verš

---

24. október 1921

Chalons-sur-Marne, Francúzsko

Slávnosť výberu Neznámeho vojaka

Sú dni, ktoré človek prežíva stále dookola až do konca života. Jedným z takých mojich dní, len pár dní pred koncom tej nekonečnej vojny, bol 24. október 1918. V ten deň som šiel do lesa temnoty a nikdy mi ani len nenapadlo, ako si ma to miesto bude nárokovať. Pred tromi rokmi, presne na deň.

A teraz sú predo mnou štyri rakvy.

Boli sme štyria, keď sme sa vtedy na túto cestu podujali. Vyzbrojení bajonetmi, poľnými fľašami a misiou, o ktorej sme netušili, ako ju splníme. Boli sme neohrabaní pocháblí. Misia, ktorá mala väčší význam, než sme si vtedy uvedomovali. Misia, ktorá nás mala všetkých zmeniť.

V tej chvíli som z periférie slávnostnej ceremónie sledoval muža v uniforme, ktorý nezdieral bajonet, ale kyticu. Pažba z ruží – bielych. Čistých. Chýbala im červeň, ktorej sme my všetci videli až priveľa. Pomaly kráčal dolu uličkou medzi debnami, ktoré ukrývali pozostatky toľkého života. Nikto nevedel, koho ukrývali. A napriek tomu každý poznal tisíce vojakov, bratov, priateľov, ktorí v nich mohli ležať.

V ničom sme sa od nich nelíšili. Stál som bok po boku s dvomi bratmi z tých čias. Vtedy sme to všetko videli. Videli sme zo seba navzájom to najlepšie a to najhoršie. Opovrhovali sme jeden druhým a zároveň sme jeden druhého potrebovali. Opustili sme tú bojom prevrtanú krajinu s bojom prevrtanými srdcami. Jedného z nás sme v tom lese zanechali a hoci sme nikdy nemali vedieť, kto v tých truhlách leží, každý z nás si kládol otázku: *Je to on?*

Ten muž pred nami prechádzal uličkou. Položil nezviazanú kyticu ruží na jednu z rakiev. Na rakvu, ktorú vezmú naspäť cez oceán, do nášho hlavného mesta, do vojakovej domoviny, aby tam bol pochovaný. Stráženy – neustále. V bezpečí pred vojnou, pred stratou, pred všetkými zverstvami, ktorým čelil. A tak... mal priniesť niečo svojmu národu. Niečo, čo sme si v ten deň, pred celými vekmi, z toho lesa odniesli.

Nádej.

Toto je náš príbeh.

Kiež nikdy nezabudneme.

Matthew Petticrew

1900

Greenfield, New York

Pravidlá:

- 1) *Drž sa bokom od dostihovej dráhy, ty hlupák! To hovorí pán MacMannus. Hovorí, že ak by Maplehurstské stajne boli korunovačným klenotom medzi závodmi plnokrvníkov, tak „tá zem, o ktorej si myslíš, že po nej môžeš hocikedy len tak behať, je rovnako dobrá ako zlato“.*
- 2) *Sliepky a kone krm medzi štvrtou a piatou, a ak skončíš skôr, zostaň vonku hrať sa. Skôr sa do správcovho bytu nevracaj. A nebehaj po tej zemi zo zlata.*

Pozrel som sa na svoj starý zápisník, v ktorom boli načarbané tieto pravidlá. Mal som päť, takmer šesť, a zapísal som si ich pomocou pána Haggertyho, záhradníka, aby som na ne nezabudol. Keď som na ne zabudol, stávali sa zlé veci. Keď som mu povedal, o čo ide, pozrel sa na mňa trochu čudne, no predtým než sa vrátil naspäť k strihaniu svojich ruží, napísal náročné slová namiesto mňa. Tie pravidlá neboli také zlé. Zvyšok vlniacich sa zelených

kopcov v Greenfield Springs v New Yorku tam bol len pre mňa a väčšina dostihovej dráhy takisto. No dnes večer, dnes pribudlo jedno ďalšie pravidlo.

„Dnes zostaň na noc s pani Bluetovou,“ povedala moja matka. „Poznáš k nej cestu?“ Objímajúc svoje vzdúvajúce sa brucho sa usmiala a zároveň zvrátila tvár od bolesti, potom sa načiahla a postrapatila mi vlasy. Nebol som najbystrejším chlapcom v okolí, no vedel som, že niečo sa deje. Dýchala rýchlo a niekedy nedýchala vôbec, ako keby pri behaní po dostihovej dráhe prichytili ju a nie mňa.

Ruky mala meravejšie než zvyčajne a úsmev nesmierne upätý. To nebolo dobré. Jej úsmev vždy býval úprimný a široký, čo bola azda tá najúprimnejšia a najširšia vec, akú som poznal.

A tak som si hneď po tom, ako mi to nakázala a pobozkala ma na hlavu, pobalil čistú košeľu. No namiesto toho, aby som zamieril ku kuchárkinmu bytu v dome pána MacMannusa, cestou popred okno som sa prikrčil. Sadol som si rovno navrch kopca, hľadiaceho dole na náš malý dom, rovnako ako sa jastraby dívajú na poľné myši. Nepáčilo sa mi to tam. Aj ten kopec sa volal Maplehurst, Javorové lúky, rovnako ako stajne. Znelo to sladko ako sirup, no pre všetky tie parádne izby a ľudí v oblekoch a šatách, ktorí prichádzali a odchádzali, pôsobil nesmierne chladno a nesladko. Raz, keď som tam bol v kuchyni a jedol som melasové sušienky, som ho omylom nazval Maplehurts, Javorové muky. Pani Bluetová sa na mňa pozrela so zdvihnutým obočím a s tvárou zaprášenou od múky.

„Teda, mladý Matthew, to je vari tá najväčšia pravda, akú som kedy počula.“

V tú noc som tam nechcel ísť. Nechcel som byť blízko pána MacMannusa, jeho pravidiel a toho veľkého, chladného domu. Nechcel som byť ďaleko od svojej matky. Potrebovala ma. Bolo to očividné.

Cez okno som do izby, v ktorej olejová lampa svietila tak biedne, že som mamu na posteli sotva videl, nakukol len raz. Tvár mala takú stiahnutú, že pohľad na ňu ma bolel, a líca mala mokré od slz.

V tú noc som po prvý raz zacítil Plameň. Nazval som to Plameň, pretože mi čosi horelo v hrudi, priamo tam, kde pani Bluetová povedala, že mám srdce. Raz som videl, ako v lome za kopcami odpaľujú dynamit. Iskra sa náhlila po zápalnej šnúre až na miesto, kde vybuchla – tak som sa vtedy cítil. Vo mne bola horúca iskra, medzi mnou a matkou sa tiahla zápalná šnúra, no ja som nesmel dnu, nesmel som nechať tú iskru rozbehnúť sa do malého domčeka a vybuchnúť, aby tak zahнала matkinu bolesť.

Prišli dve ženy a rozprávali sa tak potichu, že som ich nepočul. Matka vždy hovorievala, že sluch bol mojím najväčším darom, pretože som počul to, čo ostatní nie. No aj napriek tomu som v tom vypätí nedokázal rozlíšiť, čo ich ustarostené hlasy hovoria. Jedna žena neustále odchádzala a prichádzala, prinášajúc handry a horúcu vodu. Tá druhá zostala s matkou, niečo jej hovorila a držala ju za ruku, zatiaľ čo sa matkin nárek menil na také kvílenie, až sa vám to zarávalo do vnútra a vyhlúbilo tam jamu. Čo bolo zlé?

Stony boli čoraz hlasnejšie a dlhšie, až kým tá iskra v mojom vnútri nezmizla, zadusená takou ťažkou perinou strachu, že som nevedel, či mám ujsť alebo zostať.

A tak som sa modlil. Modlievali sme sa vždy v nedeľu. Matka mi okolo pliec omotala svoju bielu prikrývku a za stolom pri okne, pod ktorým som teraz čupel, mi čítavala z Písma. V tie dni upiekla niečo veľmi špeciálne ako malý jablkový koláč, ktorý dala celý mne, alebo koláč s octom*, ktorý sme si rozdelili. V nedeľu

---

* Vinegar pie, teda koláč s octom, ktorý nahrádzal kyslasté citróny (pozn. prekl.)

som sa vždy cítil ako kráľ, zabalený v prikrývke ako v tom červenom plášti, aký nosievajú králi. Až na to, že ten môj bol taký starý a toľkokrát vypratý, že bol oveľa väčší než akýkoľvek iný kráľovský plášť.

No po zvyšok týždňa mama bývala väčšinu večerov tichá a utrápená, jej modlitby boli nemé a rovnako aj tie moje.

V tú noc bol utorok. V tú noc som sa po prvý a jediný raz, na ktorý si spomínam, modlil v utorok nahlas. Bola to tá najkratšia modlitba. Nerýmovala sa a ani neznela dostatočne vhodne, no bola to tá najúprimnejšia modlitba, akú som kedy vyriekol.

„Bože na nebesiach, pomôž jej.“ Oči som zavrel tak silno, až to muselo moju modlitbu vyslať vyššie, hlasnejšie. Muselo. Hojdal som sa dopredu a dozadu spolu so slovami a zopakoval som ich. Opakoval som ich zas a znova, zas a znova, a moje slová sa miešali s jej výkrikmi, ktoré napokon utíchli a nahradil ich iný, jemnejší plač. Plač bábätka.

Potom sa stalo niečo zvláštne. Odvtedy som to už nikdy nepocítil a možno to už ani nepocítim. No ako som sa zdvihol na kolena a prstami pokrytými hlinou som sa chytil okenného parapetu a nakukol som do zlatom ožiarenej izby, videl som niečo dokonalé.

Šťastnú matku. A bábätko v jej náručí, celé zabalené do starej prikrývky – kráľovského plášťa. Jej úsmev bol opäť nesmierne úprimný a široký.

To bolo posledný raz, čo som ju videl. Potom som šiel do Maplehuru, a keď prišlo ráno, zobudil som sa na to, že pri mne sedí pani Bluetová a drží ma za ruku. Vyzerala, ako keby sa cez noc rozpadol celý svet. A keď prehovorila, zistil som, že sa tak naozaj stalo.

Matka bola preč. Zomrela v tú noc a išla k anjelom a Bohu nad nami. Nechala tu namiesto seba jedného anjelika a obaja sme zostali bez matky i domova.

2

1914

Svet ďaleko za morom sa vo vojne rozpadal na kúsky. No v Maplehurst sa zem otriasala každý deň presne o ôsmej. Začínalo sa to ako dunenie. Zvuk, od ktorého sa všetko chvelo a triaslo a ktorý sa zavítaval do zeme rovnako ako do mojich žíl. A potom zosilnel, hukot sa zmenil na rytmus, ktorý mocne pulzoval a potlačil tikanie hodín na stene stajne.

Pozrel som sa na koniec chodby. Prehadzoval som seno, kydal som v stajniach a kul som podkovy už od briezdenia. Vo svojich devätnástich rokoch som sotva poznal niečo iné, no bol to dobrý život. Prácu som mal hotovú – takmer. A to pulzovanie na mňa volalo, až kým som ho neposlúchol. Opustil som známu stajňu a nechal som tlkot svojho srdca, aby sa zladil s tým pulzovaním, zatiaľ čo som bežal cez veľké biele dvere a hore pastvinami, ponad hrebeň kopca, až kým som nezbadal dvíhajúci sa oblak prachu, ktorý stúpala do výšky, ako keby chcel na mňa dovidieť. Moje nohy búšili do zeme a odpovedali: *Idem*.

Každé z tých zvierat som poznal ako svoju vždy zafúľanú tvár. Keď pán MacMannus objavil mňa a Celiu, ako si robíme zásoby v starých podkrovných izbách nad stajňou, kam nám pani Bluetová a pán Haggerty potajomky na striedačku nosili jedlo a zostávali tam s nami, kým sme boli malí, zadíval sa na nás so zamračenou

tichou tvárou a k našim opatrovníkom predniesol zopár slov – závažných a ťaživých slov. Odpovedali mu niekoľkými slovami, tichými a silnými, a zdalo sa, že tie slová jeho hnev utíšili – alebo ho aspoň potlačili hlbšie, ďalej od nás dvoch. Odvtedy som bol paholkom a Celia vždy pripravenou malou krajčírkou, ktorá pri svetle prúdiacom dnu cez okno opravovala deky a odevy pre kone aj pre ľudí. Ona šila a ja som pracoval bok po boku s tými najlepšimi plnokrvníkmi v Novom Anglicku. „Tie najlepšie v krajine,“ ako pán MacMannus rád vnucoval svojim návštevníkom.

Nebol to zlý život. Mali sme domov. Mali sme jedlo. Mali sme strohý humor pána Haggertyho, ktorý nám dal hriadku za stodolou a rád ma volal „chlapec narodený v stodole“. V *stajni*, zvykol som ho so smiechom opraviť, hoci sme obaja vedeli, že ani jedno z toho nie je pravda. V *stajni* som len žil a narodeniu v *stajni* mala bližšie Celia než ja.

No aj tak ma čosi naplňalo akousi pýchou, keď ma tak záhradník volal. Z času na čas som mal pocit, ako keby to musela byť pravda – ten príbeh o tom, že som sa narodil v stodole. Presne pre *toto* som sa narodil. Pán Haggerty si začal odkladať kreslené vtipy z nedeľných vydaní *Heralda* a podstrkoval mi ich, aby som mohol čítať *Husárske kúsiky Drsných jazdcov*. Išlo o kreslené príbehy, ktoré vychádzali na pokračovanie, no nebolo na nich vôbec nič vtipné. Sledoval som husárske kúsiky Theodora Roosevelta, Jaspera Truetta a ostatných jazdcov a dumal som, prečo som sa nenarodil pred dvomi alebo tromi desaťročiami, aby som mohol byť udatný spolu s nimi.

Keď pani Bluetová vycítila, že jeden z nás je smutný, pred východom slnka upiekla čučoriedkovú bublaninu a potajomky nám ju priniesla. Bola to útecha, no takisto znamenie, že sa niečo udeje. Vždy keď som vo vzduchu zacítil toto sladké jedlo, mal som ťaživý pocit, pretože to znamenalo, že sa k nám blíži niečo náročné.

Mali sme dobrú prácu. V pánovi MacMannusovi sme mali nevrlého dozorca, ktorý ma raz či dva razy zbičoval, keď na trati objavil odtlačky nôh. Nemohol som mu povedať, komu v skutočnosti patrili. No po väčšinu času, kým sme si robili svoju prácu a nerobili hurhaj, nás ignoroval.

Celia zdedila matkin úprimný a široký úsmev a nadšene ma počúvala, keď som jej o nej rozprával. Nasávala tie príbehy o octových koláčoch a nedeľnom čítaní Písma rovnako ako človek túžiaci po vzduchu, a to obzvlášť počas dlhých nocí, keď sme noc trávili s chorou kobyľou alebo s nezužívým zrieďačom. V tom čase ju priťahovali. O chorých sa starala lepšie ako ja a zostávala hore po celú noc, chcela počuť viac príbehov a kone ošetrovala s veľkou zručnosťou, pretože dokázala utíšiť nepokojné zvieratá. Keď im zašivala rany, liečila aj ich strach, aj ich boľáčky.

A pán MacMannus sa držal bokom. Vídal som ho len krížom cez dráhu, keď som prišiel práve včas, aby som sa díval, ako s ostatnými jazdí na koňoch v rámci cvičných pretekov, ktorých každodenný hukot ma privolával. Celé roky som sa prizeral z tieňov, no pomaly, časom, som si našiel miesto pri plote, čiastočne ukryté za stromom, kde som si mohol prevesiť ruky cez zábradlie a vychutnávať si prach, keď sa kone naplno rútili k cieľovej čiare.

To bol jediný cieľ, ktorý mali. V ich zvieracích očiach som badal to nezvyčajné plamenné sústredenie. Takmer som ich počul, v tom pravidelnom dupote kopýt, ako mi do hlavy vtĺkajú jediná pravdu, ktorú ma Maplehurst naučil: *Sprav si plán*. Pri každej pohrome si sprav plán. Pri každej nejstej situácii si sprav plán. Dupot kopýt a tie slová sa neustále opakovali: *Sprav si plán. Sprav si plán. Sprav si plán.*

Bol som chudobný ako kostolná myš a nebol som ani ktovieako vzdelaný, no aspoň som bol pripravený na všetko.

„Matty!“ To sa už Celiin hlas vinul hore kopcom za mnou.
„Matty, počkaj!“